

Sygn. akt: I C 550/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 kwietnia 2017 r.

Sąd Okręgowy w Gorzowie Wielkopolskim I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSO Lidia Wieliczuk
Protokolant:	Sekr. sądowy Edyta Klimkiewicz

po rozpoznaniu w dniu 12 kwietnia 2017 r. w Gorzowie Wielkopolskim

sprawy z powództwa (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w B.

przeciwko Gminie M.

o zapłatę

orzeka:

I. Powództwo oddala;

II. Zasądza od powódki (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w B. na rzecz pozwanej Gminy M. kwotę 7200 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu.

SSO Lidia Wieliczuk

Sygn. akt I C 550/16

UZASADNIENIE

Powódka (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w B. wystąpiła w dniu 10.03.2016 r. do tut. Sądu z powództwem przeciwko pozwanej Gminie M. wnosząc o wydanie nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym i orzeczenie w nim, aby pozwana w ciągu 14 dni od jego doręczenia zapłaciła na rzecz powódki kwotę 87 658,33 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 26.12.2013 r. do dnia zapłaty oraz kosztami postępowania.

W uzasadnieniu pozwu powódka wskazała, iż na podstawie umowy o roboty budowlane nr (...) z dnia 25.04.2013 r. zawartej z pozwaną w wyniku przeprowadzonego postępowania o zamówienie publiczne w trybie przetargu nieograniczonego realizowała zamówienie pn. „Remont i przebudowa drogi gminnej nr (...) w miejscowości M. ul. (...) – etap II od km 0+757,80 do km 1+353,77”. Zgodnie z § 5 ust. 1 umowy za wykonanie przedmiotu umowy powódka miała otrzymać wynagrodzenie w wysokości 2 079 640,68 zł brutto. Powódka podała, że w trakcie realizacji zadania wystąpiła konieczność wykonania robót dodatkowych nieprzewidzianych umową. W dniu 10.09.2013 r. na radzie budowy potwierdzono m.in. konieczność ułożenia brakujących metrów warstwy wiążącej w ilości 1 865 m². Przyczyną takiego stanu rzeczy był błąd w dokumentach przetargowych sporządzonych przez pozwaną, w oparciu

o które przygotowywane były oferty podmiotów ubiegających się o przedmiotowe zamówienie publiczne. Zgodnie z przedmiarem robót opracowanym przez pozwaną ilość warstwy wiążącej do wykonania miała wynosić 2 115 m², podczas gdy w rzeczywistości powinna wynosić 3 980 m². W protokole z dnia 03.10.2013 r. pozwana przyjęła wniosek o wykonanie robót dodatkowych w tym m.in. w zakresie zwiększenia ilości warstwy wiążącej i zobowiązała się do zawarcia z powódką umowy na roboty dodatkowe po zweryfikowaniu przez nadzór inwestorski kosztorysu robót dodatkowych sporządzonego przez powódkę. Zgodnie z kosztorysem, po jego weryfikacji przez nadzór inwestorski łączna wartość robót dodatkowych wyniosła 104 635,03 zł, w tym z tytułu brakującej warstwy wiążącej 87 658,33 zł. Pozwana zgodziła się na zawarcie umowy o roboty dodatkowe obejmującej wykonanie dodatkowego przyłącza wodociągowego, zwiększenia powierzchni zjazdu, dodatkowego badania ugięciomierzem i wbudowania siatki wzmacniającej, odmówiła natomiast zawarcia umowy o roboty dodatkowe obejmującej wykonanie brakującej warstwy wiążącej. Powódka zrealizowała przedmiot umowy w zakresie podstawowym i obejmującym wszystkie roboty dodatkowe. W dniu 15.11.2013 r. rozpoczęto czynności odbiorowe, które zostały zakończone w dniu 25.11.2013 r. Pozwana odebrała przedmiot umowy, w tym roboty dodatkowe bez uwag. Powódka podała, że wobec wykonania zaakceptowanych przez pozwaną robót dodatkowych i ich odbioru bez zastrzeżeń przysługuje jej dodatkowe wynagrodzenie z tytułu wykonania dodatkowej ilości warstwy wiążącej. Odmowa przez pozwaną potwierdzenia powyższego w postaci podpisania umowy o roboty dodatkowe obejmujące ww. roboty była nieuzasadniona i bezpodstawna. Bez wykonania robót dodatkowych nie byłoby możliwe zrealizowanie w sposób należyty i prawidłowy zamówienia podstawowego.

Zarządzeniem Przewodniczącego z dn. 24.03.2016 r. (k.43) stwierdzono brak podstaw do wydania nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym i sprawę skierowano do postępowania upominawczego. Nakazem zapłaty wydanym w postępowaniu upominawczym w dniu 24.03.2016 r. w sprawie o sygn. akt I Nc 53/16 (k.44) referendarz sądowy w Sądzie Okręgowym w Gorzowie Wlkp. uwzględnił roszczenie w całości.

W dniu 14.04.2016 r. **pozwana Gmina M.** wniosła sprzeciw od nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym z dn. 24.03.2016 r. (k.50-53, k.96-99) wnosząc o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powódki na rzecz pozwanej kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego radcy prawnego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwana podała, że strony zawarły umowę o roboty budowlane opisaną przez powódkę. Umowa ta została wykonana i strony dokonały rozliczeń z tej umowy. Pozwana wskazała, iż w sprawie występuje powaga rzeczy osądzonej (sygn. akt I C 1714/14), powódka nie wzywała jej do zapłaty kwot dochodzonych pozwem, nie wystawiła żadnego dokumentu rozliczeniowego (faktury). Powództwo jest oczywiście niezasadne. Pozwana wskazała, że na Radzie Budowy w dn. 10.09.2013 r. w punkcie 6 protokołu stwierdzono, że bezwzględnie co do stwierdzonych niezgodności ilości m² powierzchni masy wiążącej musi się odnieść projektant. Projektant w piśmie z dn. 19.09.2013 r. wskazał na omyłkę pisarską zawartą w odpowiedzi na pytania oferentów oraz wskazał, że przedmiar przekazany zamawiającemu wraz z dokumentacją projektową określił ilość masy prawidłowo na poziomie 3 980 m². Pozwana wskazała też, że w opisie przedmiotu zamówienia stanowiącego część SIWZ-u wyraźnie wskazano, że wykonawca ma obowiązek ująć wszystkie niezbędne koszty aby przedmiot zamówienia był wykonany zgodnie z projektem oraz wiedzą i zasadami sztuki budowlanej. Przedmiar robót stanowi jedynie pomoc dla potencjalnych wykonawców przy sporządzeniu oferty cenowej. Wykonawca ma obowiązek sporządzenia oferty cenowej na podstawie załączonej dokumentacji projektowej oraz SIWZ. Pozwana podała, iż po przedstawieniu przez nią w piśmie z dn. 10.10.2013 r. ostatecznego stanowiska w sprawie strony podpisały umowę o roboty dodatkowe nieobjmujące ułożenia dodatkowej ilości tej masy.

Na rozprawie w dn. 08.07.2016 r. (k.120-121) powódka podała, że zarzut powagi rzeczy osądzonej jest niesłuszny, przedmiotem poprzedniego procesu były prace objęte podstawową umową. Doszło do zlecenia robót dodatkowych, aczkolwiek nie w formie dodatkowej umowy. Pozwana oświadczyła, że wszystko dotyczyło prac objętych pierwotną umową i zaprzeczyła, by doszło do zlecenia robót dodatkowych.

W piśmie procesowym z dn. 23.11.2016 r. (k.166-167) powódka podała, że nie kwestionuje opinii biegłego w części dotyczącej ustalenia wartości prac polegających na wykonaniu warstwy wiążącej z betonu asfaltowego, kwestionuje opinię w pozostałej części.

W piśmie procesowym z dn. 25.11.2016 r. (k.171) pozwana wskazała, iż niezbędne jest wezwanie biegłego na rozprawę celem złożenia wyjaśnień zapisów opinii.

W piśmie procesowym z dn. 06.02.2017 r. (k.191) powódka wskazała, iż biegły sądowy w opinii z dn. 15.12.2016 r. odnosi się do robót polegających na ułożeniu mas bitumicznych, a nie do wykonanego przez powódkę dodatkowego ich zakresu za który domaga się dodatkowego wynagrodzenia. Powódka podała, że zakres prac bitumicznych jaki okazał się konieczny do wykonania istotnie się różnił od zakresu wynikającego z umowy i załączonej do niej dokumentacji i dlatego stanowił roboty dodatkowe.

W piśmie procesowym z dn. 20.02.2017 r. (k.200) pozwana oświadczyła, że nie podtrzymuje wniosku o wezwanie biegłego na termin rozprawy. W opinii uzupełniającej z dn. 15.12.2016 r. biegły stwierdził, że obowiązek ułożenia warstw bitumicznych nie mógł być zakresem robót dodatkowych, bez ich wykonania nie mógłby oddać do użytku obiektu.

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje :

(...) Spółka Akcyjna z siedzibą w B. na podstawie umowy o roboty budowlane nr (...) z dnia 25.04.2013 r. zawartej z Gminą M. w wyniku przeprowadzonego postępowania o zamówienie publiczne w trybie przetargu nieograniczonego realizowała zamówienie pn. „Remont i przebudowa drogi gminnej nr (...) w miejscowości M. ul. (...) – etap II od km 0+757,80 do km 1+353,77”. Zgodnie z § 1 pkt 2 umowy szczegółowy zakres robót opisany został w SIWZ, w tym dokumentacji projektowej, specyfikacjach technicznych wykonania i odbioru robót budowlanych. Wykonawca zobowiązał się do wykonania przedmiotu umowy zgodnie z pkt 2 § 1 umowy oraz zasadami wiedzy technicznej i sztuki budowlanej, obowiązującymi przepisami i polskimi normami (§ 1 pkt 3 umowy). Wykonawca oświadczył, że zapoznał się z przedmiotem zamówienia, dokumentacją techniczną, specyfikacją techniczną oraz SIWZ i nie zgłasza żadnych zastrzeżeń dotyczących zakresu prac oraz warunków lokalizacyjnych prowadzenia robót (§ 1 pkt 4 umowy). Aneks nr (...) z dn. 30.09.2013 r. przedłużono termin wykonania zamówienia do 12.11.2013 r.

W dniu 10.09.2013 r. na Radzie Budowy stwierdzono niezgodność, co do ilości m² powierzchni masy wiążącej oraz wskazano, że do niezgodności tej bezwzględnie musi odnieść się projektant. W piśmie z dn. 19.09.2013 r. projektant stwierdził, że na etapie postępowania przetargowego na wybór wykonawcy robót budowlanych, w konsekwencji odpowiedzi na pytania oferentów przedmiar robót uległ modyfikacji i w zmienionej wersji został opublikowany ponownie. Na tym etapie doszło do omyłki pisarskiej związanej z przejęciem tekstów i wartości dla ww. pozycji ze starego, nieaktualnego zestawienia przedmiarowego. W konsekwencji zmniejszeniu uległa ilość warstwy wyrównawczej do wykonania (2 115 m² zamiast 3 980 m²).

Przedmiar robót nie był elementem dokumentacji projektowej czy technicznej. W przedmiarze załączonym przez zamawiającego do przetargu ilość masy bitumicznej była wyliczona prawidłowo. Z uwagi na ilość pytań oferentów celowym było doręczenie zamawiającemu przedmiaru robót, który został uzupełniony i poprawiony. Przedmiar ten był udostępniony oferentom. Na tym etapie ilość warstwy wiążącej została zmieniona, co było oczywistym błędem pisarskim.

Z analizy dokumentacji projektowej wynikałoby, że ilość warstwy wiążącej w metrach kwadratowych jest taka sama, jak ilość warstwy ścieralnej. Przedmiar robót należy analizować łącznie z dokumentacją projektową.

Pozwana w dokumencie stanowiącym opis przedmiotu zamówienia będącym załącznikiem do Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia zawarła uwagę: „Wykonawca ma obowiązek ująć wszystkie niezbędne koszty aby przedmiot

zamówienia był wykonany zgodnie z projektem oraz wiedzą i zasadami sztuki budowlanej. Zamawiający do niniejszej specyfikacji załączył przedmiar robót, który stanowi jedynie pomoc dla potencjalnych wykonawców przy sporządzeniu oferty cenowej. Wykonawca ma obowiązek sporządzenia oferty cenowej na podstawie załączonej dokumentacji projektowej oraz SIWZ”.

W protokole konieczności nr 1 z dnia 03.10.2013 r. powódka zgłosiła roboty dodatkowe m.in. w zakresie ilości m² warstwy wiążącej nieuwzględnionej

w skorygowanym przedmiarze w ilości 1 865 m². W piśmie z dn. 10.10.2013 r. pozwana wskazała, że nie uznaje dodatkowych metrów masy wiążącej jako robót dodatkowych. W dniu 14.10.2013 r. strony zawarły umowę o roboty dodatkowe

w zakresie wykonania dodatkowego przyłącza wodociągowego, zwiększenia powierzchni zjazdu skrzyżowania, dodatkowego badania ugięciomierzem oraz wbudowania siatki wzmacniającej w styku starej nawierzchni z nową na poszerzeniach. W dniu 15.11.2013 r. rozpoczęto czynności odbiorowe, które zostały zakończone w dniu 25.11.2013 r.

Dowód:

- umowa o roboty budowlane nr (...) z dn. 25.04.2013 r. – k.20–24,
- aneks nr (...) z dn. 30.09.2013 r. – k.25,
- załącznik nr 3 do umowy nr (...) – k.26,
- protokół z Rady Budowy z dn. 10.09.2013 r. – k.27-28,
- pismo z dn. 10.09.2013 r. – k.29,
- pismo z dn. 30.09.2013 r. – k.30-31,
- protokół konieczności nr 1 z dn. 03.10.2013 r. – k.32-33,
- pismo z dn. 10.10.2013 r. – k.34,
- umowa o roboty dodatkowe nr (...) z dn. 14.10.2013 r. – k.35-37,
- protokół z rozpoczęcia czynności odbiorowych z dn. 15.11.2013 r. – k.38-39,
- protokół z zakończenia czynności odbiorowych z dn. 25.11.2013 r. – k.40,
- przedmiar robót – k.57-63,
- opis przedmiotu zamówienia – k.64-65,
- projekt wykonawczy – k.66-90,
- zeznania świadka G. M. – k.121-122,
- zeznania świadka D. S. – k.123,
- zeznania świadka J. M. – k.123-124,
- zeznania świadka A. C. – k.124-125,
- zeznania świadka S. S. – k.125-126.

Koszt wykonania warstwy wiążącej z betonu asfaltowego w konstrukcji jezdni o grubości 6 cm w ilości 1 865 m² wyniósł 78 330 zł netto. Ułożenie mas bitumicznych wynikało z dokumentacji projektowej i stanowiło niezbędny element robót, żeby można było obiekt przekazać do użytku. Wykonawca nie mógłby oddać do użytku obiektu bez wykonania wszystkich warstw bitumicznych. Zakres tych robót nie mógłby być zakresem robót dodatkowych.

Dowód:

- opinia biegłego sądowego z dn. 29.10.2016 r. – k.137-143, k.146-150,

- uzupełniająca opinia biegłego sądowego z dn. 15.12.2016 r. – k.182.

(...) Spółka Akcyjna z siedzibą w B. w dniu 03.06.2014 r. wystąpiła do tut. Sądu z powództwem przeciwko Gminie M. wnosząc o wydanie nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym i zasądzenie na jej rzecz od Gminy M. kwoty 97 501,66 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 26.12.2013 r. do dnia zapłaty. W uzasadnieniu pozwu podała że zrealizowała przedmiot umowy o roboty budowlane z dn. 25.04.2013 r., a Gmina M. odebrała przedmiot umowy bez uwag jednocześnie informując, że zmniejsza wynagrodzenie o kwotę 97 501,66 zł z uwagi na niewykonanie całej konstrukcji jezdni i wykorzystanie istniejącej konstrukcji jezdni. Gmina M. wносиła

o oddalenie powództwa w całości podnosząc, że nastąpiło znaczne ograniczenie przedmiotu umowy, którego skutkiem był obowiązek proporcjonalnego obniżenia wynagrodzenia ustalonego umową. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Gorzowie Wlkp. Wydział I Cywilny z dn. 16.12.2014 r. sygn. akt I C 1714/14 zasądzono od Gminy M. na rzecz (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w B. kwotę 97 501,66 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 27.12.2014 r. do dnia zapłaty, w pozostałym zakresie powództwo oddalono oraz zasądzono od Gminy M. na rzecz tej spółki zwrot kosztów procesu. Sąd Apelacyjny

w Szczecinie I Wydział Cywilny na skutek apelacji Gminy M. od wyroku Sądu Okręgowego w Gorzowie Wlkp. z dn. 16.12.2014 r., wyrokiem z dn. 11.06.2015 r. sygn. akt I ACa 170/15 oddalił apelację i zasądził od Gminy M. na rzecz Spółki koszty zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

Dowód:

- akta sprawy o sygn. I C 1714/14 (k.3-39, k.55-90, k.102-112, k.115-117, k.118, k.123, k.128, k.132-138, k.141-144, k.174, k.180-187).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powództwo okazało się niezasadne.

Powódka wносиła o zasądzenie od pozwanej kwoty 87 658,33 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 26.12.2013 r. do dnia zapłaty oraz kosztami postępowania. Podała, że w trakcie realizacji zadania wystąpiła konieczność wykonania robót dodatkowych nieprzewidzianych umową. Zgodnie z przedmiarem robót opracowanym przez pozwaną ilość warstwy wiążącej do wykonania miała wynosić 2 115 m², podczas gdy w rzeczywistości powinna wynosić 3 980 m². Pozwana zgodziła się na zawarcie umowy o roboty dodatkowe obejmującej wykonanie dodatkowego przyłącza wodociągowego, zwiększenia powierzchni zjazdu, dodatkowego badania ugięciomierzem i wbudowania siatki wzmacniającej, odmówiła natomiast zawarcia umowy o roboty dodatkowe obejmującej wykonanie brakującej warstwy wiążącej. Powódka zrealizowała przedmiot umowy w zakresie podstawowym i obejmującym wszystkie roboty dodatkowe. Powódka podała, że wobec wykonania zaakceptowanych przez pozwaną robót dodatkowych i ich odbioru bez zastrzeżeń przysługuje jej dodatkowe wynagrodzenie z tytułu wykonania dodatkowej ilości warstwy wiążącej. Bez wykonania robót dodatkowych nie byłoby możliwe zrealizowanie w sposób należyty i prawidłowy zamówienia podstawowego. Pozwana natomiast wносиła o oddalenie powództwa w całości wskazując, iż umowa została wykonana i strony dokonały rozliczeń z tej umowy. Pozwana wskazała, powództwo jest oczywiście niezasadne. Na Radzie Budowy

w dn. 10.09.2013 r. w punkcie 6 protokołu stwierdzono, że bezwzględnie co do stwierdzonych niezgodności ilości m² powierzchni masy wiążącej musi się odnieść projektant. Projektant w piśmie z dn. 19.09.2013 r. wskazał na omyłkę pisarską zawartą w odpowiedzi na pytania oferentów oraz wskazał, że przedmiar przekazany zamawiającemu wraz z dokumentacją projektową określił ilość masy prawidłowo na poziomie 3 980 m². Pozwana wskazała też, że w opisie przedmiotu zamówienia stanowiącego część SIWZ-u wyraźnie wskazano, że wykonawca ma obowiązek ująć wszystkie niezbędne koszty, aby przedmiot zamówienia był wykonany zgodnie z projektem oraz wiedzą i zasadami sztuki budowlanej. Przedmiar robót stanowi jedynie pomoc dla potencjalnych wykonawców przy sporządzeniu oferty cenowej. Pozwana podała, iż po przedstawieniu przez nią w piśmie z dn. 10.10.2013 r. ostatecznego stanowiska w sprawie strony podpisały umowę o roboty dodatkowe nieobejmujące ułożenia dodatkowej ilości tej masy.

Strony łączyła umowa o roboty budowlane z dnia 25.04.2013 r. zawarta w trybie ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (tj. z dnia 08 czerwca 2010 r., Dz.U. z 2010 r., Nr 113, poz. 759). Do umów w sprawach zamówień publicznych stosuje się przepisy ustawy - Kodeks cywilny, jeżeli przepisy ustawy nie stanowią inaczej (art. 139 ust. 1 ww. ustawy). W ocenie Sądu Okręgowego w niniejszej sprawie zastosowanie znajdują przepisy art. 647 i n. kodeksu cywilnego dotyczące umowy o roboty budowlane.

Stosownie do treści przepisu art. 647 k.c., przez umowę o roboty budowlane wykonawca zobowiązuje się do oddania przewidzianego w umowie obiektu, wykonanego zgodnie z projektem i z zasadami wiedzy technicznej, a inwestor zobowiązuje się do dokonania wymaganych przez właściwe przepisy czynności związanych z przygotowaniem robót, w szczególności do przekazania terenu budowy i dostarczenia projektu, oraz do odebrania obiektu i zapłaty umówionego wynagrodzenia. Umowa o roboty budowlane powinna być stwierdzona pismem (art. 648 § 1 k.c.). Wymagana przez właściwe przepisy dokumentacja stanowi część składową umowy (art. 648 § 2 k.c.). W razie wątpliwości poczytuje się, iż wykonawca podjął się wszystkich robót objętych projektem stanowiącym część składową umowy (art. 649 k.c.). W doktrynie wskazuje się, iż: „ Umowa o roboty budowlane jest umową zobowiązującą, konsensualną, odpłatną i wzajemną. Zobowiązanie, którego źródłem jest umowa o roboty budowlane, jest zobowiązaniem rezultatu. Stronami umowy o roboty budowlane są wykonawca i inwestor”. (Kodeks cywilny. Komentarz red. dr Konrad Osajda, rok wydania 2015, wydawnictwo: C.H.Beck, wydanie: 13, opubl. Legalis).

Bezspornym jest , że strony umówiły się o wynagrodzenie ryczałtowe , powódka przyjęła na siebie ryzyko ujęcia wszystkich kosztów jakie będzie musiała ponieść tak by zrealizować inwestycję zgodnie z projektem budowlanym .

Przedmiotem procesu toczącego się pod sygnaturą I C 1714/14 była zapłata przez pozwaną za prace objęte umową , od wykonania których odstąpiła , a więc prace które wykonane nie zostały aczkolwiek bez winy wykonawcy . Natomiast w niniejszej sprawie przedmiotem żądania jest zapłata za prace wykonane (który to fakt nie jest sporny między stronami) a więc o powadze rzeczy osądzonej nie może być mowy .

Rozstrzygnięcie niniejszej sprawy wymagało pozyskania przez Sąd wiadomości specjalnych (art. 278 k.p.c.), dlatego też Sąd dopuścił dowód z opinii biegłego z zakresu budownictwa ze specjalnością w zakresie projektowania, nadzoru i wykonawstwa w budownictwie drogowym na okoliczność, czy opisane w pozwie prace były pracami dodatkowymi do umowy podstawowej i jaka jest ich wartość (k.145). Biegły sądowy w toku sprawy sporządził opinię z dn. 29.10.2016 r. (k.137-143, k.146-150) oraz opinię uzupełniającą z dn. 15.12.2016 r. (k.182). Sporządzone opinie biegłego sądowego Sąd uznał za sporządzone w sposób rzetelny

i profesjonalny. Opinie te są wyczerpujące i w pełni wystarczają, by poczynić stosowne ustalenia faktyczne w sprawie . Aczkolwiek biegły wykroczył poza zakres zlecenia , analizując stosunek wartości prac objętych obu procesami pomiędzy stronami , to jednak jego rozważania w tym zakresie sąd po prostu pominął jako zbyt techniczne dla rozstrzygnięcia sprawy , gdyż dla oddalenia powództwa sąd nie musiał sięgać do zasad współżycia społecznego . Z opinii biegłego sądowego wynika, że ułożenie mas bitumicznych związane było z dokumentacją projektową i stanowiło niezbędny element robót, by można było obiekt przekazać do użytku. Wykonawca nie mógłby oddać do użytku obiektu bez wykonania wszystkich warstw bitumicznych. Zakres tych robót nie mógłby być zakresem robót dodatkowych.

Stanowisko biegłego jest w ocenie sądu dostatecznie wyjaśnione, nie uchybia zasadom logiki. Strona powodowa nie przeczy założeniu, że powierzchnia drogi liczona w m² wszystkich warstw musiała być taka sama.

Po przeprowadzeniu postępowania dowodowego, mając na względzie powyższe wnioski opinii biegłego sądowego Sąd Okręgowy nie podzielił stanowiska strony powodowej, że prace za które wynagrodzenia domagała się niniejszym pozwem miały charakter prac dodatkowych (w rozumieniu umowy zawartej pomiędzy stronami). W umowie stron określony został zakres robót (zakres robót z § 1 punkt 1 nie uległ zmianie). Zgodnie z § 1 pkt 2 umowy szczegółowy zakres robót opisany został w SIWZ, w tym dokumentacji projektowej, specyfikacjach technicznych wykonania i odbioru robót budowlanych. Wykonawca zobowiązał się do wykonania przedmiotu umowy zgodnie z pkt 2 § 1 umowy oraz zasadami wiedzy technicznej

i sztuki budowlanej, obowiązującymi przepisami i polskimi normami (§ 1 pkt 3 umowy). Wykonawca oświadczył, że zapoznał się z przedmiotem zamówienia, dokumentacją techniczną, specyfikacją techniczną oraz SIWZ i nie zgłasza żadnych zastrzeżeń dotyczących zakresu prac oraz warunków lokalizacyjnych prowadzenia robót (§ 1 pkt 4 umowy). Dokumenty precyzujące zakres robót, do których odsyła umowa to dokumentacja projektowa, techniczna i specyfikacja istotnych warunków zamówienia. W ocenie Sądu Okręgowego przedmiar robót nie jest elementem dokumentacji projektowej czy technicznej. Zważyć należy, iż pozwana załączyła do sprzeciwu od nakazu zapłaty dokument zatytułowany „opis przedmiotu zamówienia” (k.64-65), który był stronie powodowej znany. Na końcu tego dokumentu jest uwaga, że „Wykonawca ma obowiązek ująć wszystkie niezbędne koszty aby przedmiot zamówienia był wykonany zgodnie z projektem oraz wiedzą i zasadami sztuki budowlanej. Zamawiający do niniejszej specyfikacji załączył przedmiar robót, który stanowi jedynie pomoc dla potencjalnych wykonawców przy sporządzeniu oferty cenowej. Wykonawca ma obowiązek sporządzenia oferty cenowej na podstawie załączonej dokumentacji projektowej oraz SIWZ”. Jak wynika z opinii biegłego sądowego oraz opinii uzupełniającej nie były to prace dodatkowe jak to wskazywała strona powodowa, ponieważ bez tych prac nie można było wykonać przedmiotu zamówienia. Wskazać należy, iż zdaniem Sądu biegły sądowy w swej uzupełniającej opinii (k.182) posłużył się pewnym uproszczeniem wskazując na prace polegające na położeniu warstw bitumicznych, ale w ocenie Sądu oczywistym jest, że biegły sądowy miał na myśli zakres, a nie same prace. W ocenie Sądu w sporządzonym przedmiarze robót wystąpił błąd pisarski, który jak zresztą zeznawali świadkowie można było zauważyć i błąd został szybko dostrzeżony oraz potraktowany jako oczywisty. Powódka nie wykazała też aby osoba uprawniona do reprezentacji pozwanego zawarła z nią umowę na prace, za które wynagrodzenie jest objęte żądaniem pozwu, jako dodatkowe. Świadek G. M. zeznała, że: „O tym, że była pomyłka okazało się w trakcie budowy (...) Ja projekt czytałam na bieżąco zanim wyszła ta pomyłka i nie miałam żadnych wątpliwości. (...) Okazało się że warstwy wiążącej przewidziano za mało. W dacie protokołu nie przystąpiliśmy jeszcze do kładzenia warstwy wiążącej o ile pamiętam, błąd wyszedł przed przystąpieniem do kładzenia. (...) Rozbieżność między potrzebami, a projektem zauważyłam ja kierownik budowy i obecny dziś młody przedstawiciel zamawiającego (...) Okazało się że będzie potrzebna większa powierzchnia czarnej nawierzchni warstwy wiążącej. (...) 1860 metrów kwadratowych w mojej ocenie to jest nic na takich budowach. To jest naprawdę nieduża powierzchnia drogi, ale kosztuje. Dodatkowa warstwa wiążąca została położona inaczej budowy bym nie odebrała.” (k.121-122). Świadek D. S. podał, iż: „Na etapie realizacji okazało się, że jest większe zapotrzebowanie na masę wiążącą. (...) To okazało się w połowie prac, ale jeszcze przed przystąpieniem do kładzenia tej masy. (...) Zauważyliśmy to my jako wykonawcy, że będzie za mało i zgłosiliśmy to na radzie budowy.” (k.123). Świadek J. M. zeznał, że: „Zamawiający w ogłoszeniu zamieszcza ilości. (...) Tego błędu rachunkowego mogliśmy nie wychwycić.” (k.124). Świadek A. C. podał, iż: „Do projektu były wykonane przedmiary robót przekazane zamawiającemu (...) W przedmiarze załączonym przez zamawiającego do przetargu ilość masy bitumicznej była wyliczona prawidłowo. Udzielaliśmy zamawiającemu odpowiedzi na pytania oferentów. Doszliśmy do przekonania że z uwagi na ilość pytań celowym będzie doręczenie zamawiającemu przedmiaru, który został uzupełniony i poprawiony. Ten przedmiar był również udostępniony oferentom. Na tym etapie mimo, że nie było pytań oferentów ilość warstwy wiążącej została zmieniona. To był zwykły błąd pisarski, to nie było przeliczane. (...) Moim zdaniem wykonawca czytając ten przedmiar powinien dojść do wniosku, że to jest oczywisty błąd. Z analizy dokumentacji projektowej wynikałoby, że ilość warstwy wiążącej w metrach kwadratowych jest taka sama, jak ilość warstwy ścieralnej. (...) Wykonawca mógł porównać uzupełniony przedmiar z pierwotnym i poddać go analizie. Bo jest to oczywista różnica w wartości ofert. (...) Wykonawca powinien zapoznać się z dokumentacją na własne ryzyko i dokonać własnej wyceny robót ujętych w projekcie. (...) Oferent

nie ma obowiązku, ale jest w jego interesie żeby dokonał ewentualnych pomiarów. (...) Przedmiar robót należy czytać łącznie z dokumentacją projektową i na bazie tego oferent mógł błąd wychwycić.” (k.124-125). Świadek S. S. wskazał, iż: „Nikt nie zgłaszał błędu rachunkowego do uzupełnionego przedmiaru robót. Powierzchnia warstwy wiążącej została położona w takim zakresie, jak przewidziano to w dokumentacji projektowej. (...) Na etapie realizacji wykonawca zgłosił błąd w przedmiarze robót. Podpisując umowę umawialiśmy się na konkretny zakres prac zgodnie z dokumentacją projektową. Na podstawie tej dokumentacji wykonawca miał obowiązek wycenić nam swoje prace. Przedmiary, co zaznaczono w specyfikacji stanowiły tylko pomoc dla wykonawców i nie były dla nich wiążące, bo ich wiązał projekt. (...) Na jednym ze spotkań rady budowy padła nasza deklaracja że zapłacimy za większą ilość w stosunku do przedmiaru masy wiążącej jak za roboty dodatkowe, ale to była nasza deklaracja na etapie roboczym. Kiedy zagłębiliśmy się

w treść specyfikacji uznaliśmy, że nie może to stanowić robót dodatkowych, te brakujące ilości masy w przedmiarze były w dokumentacji projektowej, a strony umówiły się na wynagrodzenie ryczałtowe. (...) Odmówiliśmy zapłaty za dodatkową ilość warstwy wiążącej bo uważaliśmy, że powódka miała dokumentację, aby ocenić potrzebną ilość na etapie przetargu.” (k.125-126). W związku z powyższym, Sąd uznając powództwo za nieuzasadnione w punkcie I sentencji wyroku powództwo oddalił.

Sąd Okręgowy dokonując powyższej oceny przeprowadził postępowanie dowodowe opierając się na zgromadzonych w aktach sprawy dokumentach, na dokumentacji zawartej w aktach sprawy o sygn. I C 1714/14, na opiniach biegłego sądowego, a także na zeznaniach świadków. Takie rozstrzygnięcie tworzy logiczną i spójną całość. Za nie pozbawione mocy dowodowej Sąd uznał zgromadzone w toku procesu dokumenty. Strony nie kwestionowały ich prawdziwości i wiarygodności,

a Sąd nie dopatrył się przyczyn, dla których miałyby czynić to z urzędu. Na temat oceny opinii sporządzonych przez biegłego sądowego w przedmiotowej sprawie Sąd wypowiedział się we wcześniejszej części uzasadnienia. Sąd dał wiarę zeznaniom świadków, zeznania te bowiem były spójne z pozostałym materiałem dowodowym zebrany w sprawie. Strony nie wnosiły o słuchanie stron (k.126).

Sąd Okręgowy działając na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. oraz art. 99 k.p.c.

w zw. z § 2 pkt 6 oraz § 23 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015 r., poz. 1804) w zw. z § 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 03 października 2016 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2016 r., poz. 1667), przyznał zwrot kosztów procesu adekwatnie do wyniku procesu. Sąd zasądził zatem od powódki na rzecz pozwanej kwotę 7 200 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu (punkt II sentencji).

SSO Lidia Wieliczuk